

Hva er matematikk?

Endelig får vi en egen samisk læreplan i matematikk. Vi har hatt samiske læreplaner i egne samiske fag som samisk og doudji, og i fag som samfunnsfag, KRLE, naturfag og musikk. Matematikk har hengt etter.

Dette har nok sammenheng med myndighetenes syn på matematikkfaget. Matematikkspråket er et internasjonalt språk. Rene matematiske beregninger og resultater er like gyldige overalt. Emigranter kan derfor oppleve at de i det minste forstår matematikk, når de fleste andre fag er fremmede og på et ukjent språk. Kanskje holder det egentlig med en eneste læreplan for matematikk for hele verden?

Dette synet viser en snever fagforståelse. Matematikk er innvevd i menneskers levde liv. En elevs forståelse av trekanter er forhåpentligvis ikke bare knyttet til lærebokas tegninger, men også for eksempel til trekantens viktige rolle når man bygger stabile konstruksjoner. Denne trekantforståelsen viser seg i barns lek, i kunstoffag og i tømring. Visse tallmønstre gir assosiasjoner til Yatzy med besteforeldre, visse måleenheter gir assosiasjoner til fisketurer på fjellet. Matematikk kan ikke ses adskilt fra kulturen faget og eleven befinner seg i, uten å miste viktige dimensjoner. Mange lærere utnytter disse koblingene for å synliggjøre matematikkfagets betydning, og samtidig gjøre undervisningen mer variert.

tangenten 1/2026

Disse perspektivene blir særlig tydelige når det gjelder samisk læreplan. Når den samiske kulturen er under aktivt press av fornorskning og globalisering, må de gode koblingene mellom matematikk og lokal kultur løftes fram. Det at det lages en egen samisk læreplan i matematikk, viser at Sametinget tar på alvor at matematikk og kultur henger sammen.

Et snevert syn på matematikk rammer faget også på andre måter. Da LK06 skulle skrives, ble det bestemt at matematikkhistorie nærmest skulle ut av læreplanene, fordi fagets historie bare ble ansett som en motivasjonsfaktor som lærerne kunne velge å bruke for å undervise den «egentlige» matematikken. For meg er dette nærmest uforståelig – å skulle invitere elever inn i et fag uten å vise betydningen det har hatt for menneskeheten i tusenvis av år, mener jeg er å gjøre faget og elevene urett.

Tangenten ønsker å formidle et rikt matematikkfag. Her er det plass til artikler både om spennende grep for å undervise den «rene» matematikken og artikler om matematikkens samfunnsmessige betydning, i fortida, nå og i framtida.

Vi markerer Marit Johnsen-Høines' 80-årsdag ved å trykke opp to av hennes tidlige Tangententekster. Gratulerer med dagen!